

LO TEATRO CATALÁ

ANUNCIS
Y RECLAMS
à preus
CONVENCIONALS

PERIODICH SETMANAL INDEPENDENT

DE LITERATURA. ART, NOTICIAS Y ANUNCIS,

Destinat principalment á fomentar lo progrés é interessos del Teatro de Catalunya

Director: **D. Joan Brú Sanelement**

REDACCIÓ
Y ADMINISTRACIÓ
carrer Aribau
93, 3.er, 1.^a

PREUS PER SUSCRIPCIÓ

En Barcelona. . . 1'00 pesseta trimestre.
Fora. . . 1'50 » »
Artistas extranjers, 25 pessetas l' any.

ULTRAMAR

{ Semestre. 7 pessetas
{ En any. 12 »

PREUS DE CADA NÚMERO

Número corrent. . . 10 céntims
Id. atrassat. . . 15 »

Antes de véurens obligats á deixar de remèter en lo successiu á cap subscriptor los números corresponents, avistem de nou als que 's trovan en descobert ab aquesta Administració, que fassin l' obsequi de satisfer l' import de lo que deguin, enviantho en sellos de franqueig.

véurer las ventatjas que nostre Certamen oferi-
rá als poetas que hi presentin produccions.

I.

¿Qui no recorda ab orgull y satisfacció los primers anys de nostre modern teatro? ¿Qui no pensa, al fer tal recordansa, que la rápida importancia que va adquirir, va déurers en primer y principal lloch, á la descripció de las verdaderas costums catalanas que 's feya en totas y en cada una de las pessas, de las comedias y dels dramas qu' escribian autors que van ferse simpáticos en extrem, precisament perque lograban retratar en las taulas quadros familiars ó populares, de las ciutats y vilas de nostras comarcas?

¡Oh, si! Lloras la escena regional, ab son *Tal hi va*, ab *L' ase de 'n Mora*, ab *Cosas del oncle*, *Las joyas de la Roser*, *La pubilla del Vallés*, *La tornada de 'n Tito*, *La mitja taronja*, y ab cada obra teatral que donaba á conèixer y que no hem d' enumerar sino volem fernos pesats, era mostra exhuberant de la vida que al teatro podían donar los fets de la vida real dels catalans, ja en aquestos temps, ja en passadas épocas; que també la nostra historia ofereix als autors abundó d' assumptos en que inspirarse pera ilustrar als aficionats á la literatura dramática.

La escena catalana, seguint aquesta via, hauria arribat á un punt d' esplendor y gloria capás d' eclipsar la gloria y l' esplendor del teatro que en major grau n' hagués obtingut, y 'l públich, qu' invadia dos cops per setmana lo local de las representacions, al pas que 'ls poetas haguessin aumentat lo repertori especial que va excitar la seva afició, ab més freqüencia y voluntat encara y cobrant cada día nou carinyo á la moderna escola, es ben segur qu' ab més complacencia hauria vist las funcions del verdader teatro catalá.

Lo próxim Certamen

Ja son conegudas la Convocatoria y las Bases del que está anunciát pera contribuir al enaltiment del teatro regional de nostra Catalunya.

Res cal dir per part de aquesta Redacció respecte á la primera, perque no es mes que l' acte en que oficialment va quedar consignada la idea que desitjem véurer realisada en profit de las lletras catalanas.

Las segonas, aixó es, las Bases, fan necessari que, sense fer un anàlisis d' ellas, donguem una explicació sobre l' fonament en que descansen, á fi de que qualsevol que, sentintse alentat per l' afany de gloria vacilés tal volta en concórrer á disputar los premis y las distincions ofertas, vegi claras nostras aspiracions, lògichs nostres desitjos, senzilla y natural la forma de dur á efecte lo anunciát Certamen.

Veus aquí perqué prenem avuy la ploma: per fer compèndrer bè còm una idea nova en lo teatro de nostra terra, ha sigut iniciada per l' últim dels periodichs que 's publican avuy en Barcelona, encara que no estigui inspirat per cap personalitat distingida, ni protegit per cap eminencia literaria, ni dirigit per persona de gran y reconeguda representació entre 'ls que al cultiu de las lletras se dedican.

Y no es aquet sols avuy l' intent que 'ns porta. Tambe, esplicadas las causas, esperem fer

Carme, 33

Máquinas de cusir, máquinas de fer mitja

SANTASUSANA

PREUS SENS COMPETENCIA

Taller pera adobar tota classe de máquinas — Se ven á plassos y al comptat

Carrer del Carme, 33.—BARCELONA

Aparatos pera pèndrer dutxas.

Carme, 33

Pero causas que no 'ns toca esbrinar ara, van dirigir á altres punts las miras d' alguns autors de nota, y obras que, si bè escrites en nostra parla no eran catalanas en son fondo, van tenir acullida per part de las empresas, 'sent representadas y aplaudidas; aplauso alcansat mes per los efectes escénichs que per la tendencia poch típica que en ellas s' hi notaba. Y encara que las funcions catalanas s' han sostingut un any y altre, los observadors poden haver vist que tal sosteniment es degut á la bona llevor de mellors épocas, quant los primers poetas van conquistar-se un nom y quant va arrelarse, ab la representació de mil tipos de la terra, la fama de nostres més notables actors.

A bon segur que ni uns ni altres haurían adquirít la importancia conquistada ab lo citat quadro *Tal hi va que no s' ho creu* y ab *Las joyas de Roser* ó *La mitja taronja* per exemple, si s' haguessin presentat antes que tan preciosas obras, algunas de las que ab posteriorat s' han vist, ab aplauso per uns y ab pena per altres, mentres que aquellas eran celebradas sense reserva per tothom.

Nosaltres, entussiasms ferms per nostre teatro y que som del número dels que 's dolen que perdi son verdader caràcter; nosaltres, coneixedors de las dificultats ab que topan los poetas novells molts vegadas pera lograr obrirse pas entre 'ls que ja tenen un nom; nosaltres, sabedors de las queixas d' alguns que havent demostrat talent no s' han resolt á entrar en lo temple del art escénich per no exposarse á que sos treballs intelectuals un cop fets quedin infructuosos pera omplirse de pols sota la taula; nosaltres, obligats voluntariament á mirar si podrá tornar á la primitiva y alhagadora senda la lira poética dels escriptors de Catalunya; nosaltres, per últim, desitjosos ab la major bona fé y ardor patrotich del bè de la causa regional en lo que al teatro puga interessar, havem de intentar alguna cosa que deixi compèndrer que no en va formem en las filas del periodisme artístich; y donadas las circunstancias y 'l modo de ser de la publicació en que escribim, res mes natural que la celebració d' un certamen, que en ell, si es ben comprés lo nort que 'ns guíia, lo vencedor si es novell, tindrà entrada en lo palau de la gloria teatral; si es ja conegut per son talent, lo veurá confirmat de modo honrós, y si es poeta de fama, al conquistar lo premi afejará un nou ram dellor que, tot y 'sent petit, no deixarà de fer mes brillant la lluentor total de sa corona.

Anem, donchs, á vèncer dificultats, á alentar als autors joves, á animar als desesperansats y ademés á oferir als célebres, una ocasió pera que ab sos grans dots d' autor, pugan adressar la marxa tortuosa del regionalisme escénich.

Tots poden acudir ab confiança al acte del certamen, porque, si nostras aspiracions, nostres

desitjos y la forma de durlo á efecte son secundadas per bon número d' escriptors, haurem lo grat, á mes de véurer premiat sense favoritismes y per jutjes imparcials lo mérit d' aquell que sobressurtí, tenir un planter de produccions ben catalanas que, al ser dejorn ó tart representadas, arrelarán ab facilitat en nostres teatros, com planta que creix ufonsa un cop sembrada en camp ben preparat.

Aqueixa será la primera ventatja general que podrá obtenirse, y també pe 'ls autors n' hi ha molts altras d' importancia que demostrarem en lo número de la setmana entrant.

LA REDACCIÓ.

REVISTA D' ESPECTACLES

NOVETATS.—*La tia Tecleta* ó *Una senyora ressentida*, COMEDIA EN TRES ACTES, DE D. J. PIN Y SOLER.

Havem de créurer que l' autor d' aquesta producció ab que van inaugurarse las representacions del teatro català de Novetats, no 's va proposar, al escriurera, altra cosa que fer una obreta sense transcendencia ni pretensions, porque així ho demostran tots los actes de *La tia Tecleta*, qu' es la comedia á que 'ns referim.

En efecte; examinantla baix aquest punt de vista, la crítica veu una successió d' escenas que son trasllat de la vida real de la comarca tarragonina y que 'l senyor Pin ha sapigut trassar ab molt talent d' observador y de escriptor castís, las quals serveixen pera desarrollar una petita acció que acaba ab lo casament de una neboda de la protagonista y un tinent d' artilleria, desenllás al que s' arriba després dels tres actes.

La nova obreta del senyor Pin pot dirse qu' es bona, considerantla una senzilla exposició de tipos, com lo de la senyora Tecleta qu' està ben tocat en general, lo de Rafaelito, los de Feliuhet y son pare y 'l de D. Ramon, que semblan arrencats del natural, acusant la especialitat en que l' autor ja ha demostrat ser destre, primerament en sas novelas y després en las obras teatrals que d' ell coneixem.

Aixó no obstant, *La tia Tecleta* es una comedia que 's fa lánquida porque hi ha poquíssima acció y per no abundarhi tampoch massa los incidents cómichs y 'ls xistes en lo diàlech que, á forsa de volguer ser molt natural, resulta casi sempre desanimat, á escepció de las escenas en que intervenen lo sastre y 'l seu fill, protegit de la protagonista, y las de la segona meytat del acte tercer que cobran vida y animació, lo que ha contribuít á que ressonessin aplausos al baixar lo teló.

No podem estar conformes ab los que consideran una obra dolenta la de que tractem, ni tampoch ab los que, considerantla del tot bona, han culpat als artistas de la pesadés que causa la representació, porque ni uns ni altres están en lo just. La imparcialitat obliga á reconéixer en *La tia Tecleta* algu-

PELUQUERÍA ARTÍSTICA

Saló per afeitar, tallar y rissar lo cabell,

DE

LLUIS ANGLADA

GRAN ASSORTIT DE PERRUCAS

y tota classe de postissos per artistas de teatro

Boters, 8, entressuelo

CONSTRUCCIÓN DE TEATROS

SERVEY COMPLERT Y BO

pera guardarropias

er informes y details, dirijirse al fuster del carrer de Caspe, 75,
al costat de la botiga de comestibles

BARCELONA

nas escenas ben portadas, un llenguatge natural y una bona prosa. al mateix temps que una carencia d'interès en la trama, carencia que no basta à aminorar la intervenció de gran número de personatjes com hi prenen part.

Resulta, donchs, qu' es un treball acceptable; pero que no déu considerarse sino com una comedia passadora qu' ha estat rebuda ab aplauso, à lo que ha contribuït lo desmenyament qu' es bo en conjunt y per part del artistas principals, debentse fer especial menció de la senyora Mena, per lo bè que sostè lo malhumorat personatge de *Sra. Tecla*, dels senyors Bonaplata, Fuentes y Goula, (aquet tendeix en algun moment un xich à la caricatura) de las Sras. Palá y Parreño y de jove actor senyor Esteve.

La senyoreta Roca es una bona adquisició per la empresa de Novetats.

L' estreno de *La tia Teclata* va dur molt distingit públich al teatro del passeig de Gracia.

P. DE R.

ROMEA.—*L' agulla*, DRAMA EN TRES ACTES Y EN VERS, ORIGINAL DE D. FRANCESC PELAY BRIZ.

Nostres habituals llegidors tenen ja coneixement de la personalitat literaria del inolvidable poeta autor de la obra darrerament estrenada en lo teatro català de ROMEA, mercès à la extensa biografia que d' ell vam publicar en los números 8 y 12 d'aquest periódich.

Recordarem avuy únicament que en Francesch Pelay Briz va donar a la escena catalana obras de tanta acceptació com son *La fals y Bach de Roda* y altres que, com *La creu de plata*, *Miquel Rius* y *Las malas llengas*, recordan ab joia tots los aficionats à la bella poesia.

En l'obra póstuma *L' agulla*, en Briz no pert cap de las condicions que 'ns donà à conèixer en altres anteriors: en aquest drama confirma sa ben adquirida fama de excelent poeta, tant per la sonora armoniositat dels versos que posa en boca dels seus personatjes, com per lo cult y escullit del llenguatge usat per los mateixos.

L' agulla, considerada, donchs, baix aquest primer aspecte, es una bona obra literaria.

Passem ara à véurer en qué consisteix la acció dramàtica.

En la rectoria d' un poblet de montanya, viu tranquilament un sacerdot de vuitanta anys d'edat: es lo rector del poble, y tè en sa casa una neboda jove y la majordona que conta ja molts anys. Ademés de aquestos habituals moradors de la casa, se troban allí accidentalment D. Manuel y son criat. Aquest D. Manuel es viuado d' altra neboda del rector, germana de la Rosa à la qual demostra estimació D. Manuel, fins al punt de demanarla en matrimoni; pero l' oncle posa molts reparos al projectat casament. La noya, en cambi, demostra estar bojament enamorada del que fòu cunyat seu y estan confiats respecte à la realisació de sa próxima boda.

En aquest estat las cosas, entran en joch tres personatjes més. Es un d' ells un amich de D. Manuel, un tabalot, un home dels que tenen lo dò de

esguerrar tot lo que tocan; un oficial de marina, cosí de la Rosa y que també l' estima, y 'l Sr. Bisbe de la diócesis qu' es amich intim del rector, lo qui tot fent la visita pastoral vol passar uns dias de repòs en casa son antich company d'estudis. Lo casament de D. Manuel y de la Rosa, si be era entretingut per lo vell oncle, aquest obraba aixís per cartas rebudas del Sr. Bisbe al qui consultà 'l cas com à consell d' amich.

Fins al moment res destorbaba la bona armonia y santa pau de la familia. Pero en una de las escenas finals del acte primer, cau en mans de D. Manuel una carta de Marcel l' oficial de marina, cosí de sa promesa, y es la tal carta una declaració d' amor dirijida à la Rosa, y quina lectura desperta en lo pit del enamorat viuado una forta tempestat de gelosia, que no tè aturador fins à poguer tenir una entrevista à solas ab sa estimada. Avans de que aquesta tingui lloch de verificarse, arriba Marcel à la casa rectoral y en ella es rebut ab l' alegria natural de familia. D. Manuel, gelós com està, reb ab molta fredor per sa part al nou hoste, lo qui ab la noble franquesa de la gent de mar, saluda afectuós à tothom y comensa à tréurer los regalos que dú per' son oncle, pera la cosineta y pera la vella majordona. Rosa, coneixent lo caràcter gelós de son futur espós, se nega al principi à la admissió dels regalos; pero, per últim, los pren à titol de ofrenna de bodas. Entre tant, l'inconvenient amich de D. Manuel, creyent fer à n' aquest un gros servey, va à casa 'l batlle del poble y denuncia à Marcel com à conspirador, essent detingut acte seguit en virtut de dita acusació; lo qual porta general disgust en tots, escepte en D. Manuel que casi s'alegra del fet, encara que ignora las causas de la detenció.

Arriba la darrera escena del primer acte y en ella D. Manuel acusa à Rosa d' infidelitat, enseyant com à proba la carta de Marcel, quina carta era ignorada de Rosa, puig que son oncle havia esqueixat en dos trossos y tirada à la panera dels papers inútils, d' ahont havia anat à parar à mans de son promés.

La discussió pren calor entre ells, y Rosa, tot protestant de las acusacions de son estimat, punxa ab una agulla un coixinet de seda, prendas abduas regaladas fa pochs instants per Marcel à n' ella y en que D. Manuel no havia fixat sa atenció. Un fet tant senzill y fins si's vol natural, com es lo distréurer punxant lo coixinet ab má nerviosa en virtut de la disputa que sostenían, desconcerta de tal manera al que fòu un día marit de la germana de la Rosa, que aquesta queda sorpresa en extrem; mes la excitació del altre va creixent y arriba al extrem de amenassarla pera saber qui l' hi ha dit lo mortífic qués cruelment per medi d' aquella agulla. La noya no enten res de quant passa, y tractant de fugir de la furia de D. Manuel, plora, 's desespera, y acuden al lloch de la escena, cridats per tal soroll, tots los qu' en la casa's troban. Cau lo teló y quant comensa 'l segon acte, Marcel, lliure ja per demostració de sa ignoscencia, creu à D. Manuel un home vil per' haverlo calumniat; lo busca, lo provoca y quedan concertats pera desafiarse. Mes com han sigut escoltats y lo Sr. Bisbe, que coneix als dos, s' hi interposa, procurant durlos ab sermons de sana moral, la persuasió de donar al olvit sas ofen-

PREUS

de tarifa pera publicar anuncis en aquel periodich

Tot lo peu de plana.	dos pessetas per inserció
Dos anuncis en plana.	una » » » »
Tres anuncis en plana	75 céntims » » » »

Fent l' inserció per un trimestre s' hi fa rebaixa

PAPER DE FUMAR PLANAS

Marca registrada

Depòsit: Unió, 2.—BARCELONA

REGALO.—Per cada número 50 de

LO TEATRO CATALÀ que 's presenti en lo deposit (Unió 2), lo fabricant d' aquest paper regalarà à qui 'l porti un llibret pera fumar, marca Planas.

sas; pero no logra res de lo proposat, tota vegada que 'ls dos adversaris s' han fet senya de que's trobarán fóra vila y allí aclarirán la rahó á cops de sabre.

Aixó es lo més important del acte segon; porque porta ja directament á esclarir lo final.

En lo ters, lo criat de D. Manuel esplica devant del Srs. Bisbe, Rector y Rosa, com apesar de tot, lo desafio ha tingut lloch y que en Marcel ha desarmat dos vegadas al seu amo, perdonantli generosament la vida. Despres lo señor Bisbe té una llarga sentada ab Rosa y lo seu oncle, pera convencer á la noya que no déu casarse ab D. Manuel: ella vol saber los motius de tal persistencia y no logra altra resposta sino la de que son insuperables los que á la boda s' oposan. Luego veu lo Sr. Bisbe á D. Manuel pera ferlo desistir á sa vegada; pero aquest se nega en absolut y exigeix las probas de la oposició que en lo prelat troba. Al principi resisteix lo prelat; pero al fi li conta com ell sab que la difunta esposa no va morir de mort natural, sino que va morir assassinada per ell, per son marit, clavantli una agulla al bell mitj del cor.

L' acusador té proba plena del fet; pero ans de ensenyarla deixa que parli l'acusat, lo qui aduheix en sa defensa que sa esposa era convicta y confessa d' adulteri; que no tenint valor pera separarse de ella vivian junts; pero no poguent sufrir mes un y altra, ella caigué malalta y que en la convalescencia de la malaltia, remordintli la conciencia per sa falta, un dia lo cridá y li digué:

—Mátam, jo no vull sufrir més.

En la má de la culpable hi havia una agulla que posá en sa má y conduhintla demunt del cor, digué:

Apreta y acaba ab ma vida.—Y juntant la paraula á la acció, va lo marit enfonsar l' agulla entera en lo cor de sa muller. Ab tot y lo descobriment de crim, continuá D. Manuel estimant á Rosa y volguentla per muller, donant com á rahó de forsa de son amor, la semblansa que Rosa guarda ab Angeleta, sa víctima y primera esposa. Renuncia luego al casament á las pocas paraulas que li diu lo Bisbe y mes que tot, al mostrarli aquest l' agulla fatal. Adquireix luego la confiansa de que podrá olvidar á Rosa y consent en que ella 's casi ab Marcel son cosí.

La noya ha sentit la revelació del crim amagada en la habitació immediata, y en sa virtut cobra horror envers la persona que l' hi havia fins aquell dia inspirat un amor apassionat. Y vé la escena final del drama, en la qual, no podent D. Manuel resistir lo pes del remordiment, lo de la gelosia y lo de l' enveja que havia de inspirarli la ditxa de Marcel que 's veu estimat de Rosa, somni de sa vida, se suicida, clavant en son cor la mateixa agulla ab que assassiná a sa esposa.

Heus aquí 'l drama.

Hem dit ja que las condiciones literarias fan de aquesta obra una de las bonas de nostre teatro, y en quant á efectes dramátichs ne té d' abundants. La escena final del acte primer, així com també las últimas del acte tercer, son inmillorables. Té ademes la obra algunas situaciones cómicas que deleytan al espectador y un conjunt que la colocan en molt bon lloch entre lo repertori catalá.

Lo carácter dels personatjes está en general ben

dibuixat, escepció feta del protagonista D. Manuel, que 'l trobem algún tant fals, puig que las causas que 'l duhen á estimar á Rosa haurian de ser per naturalesa, las que l' havian d' apartar d' ella, ja que fins la semblansa fisionómica havia de mantenir constantment en lo cervell del criminal lo recort de son crim. Lo del Rector es ben copiat del natural, aixís com també ho es lo del bellugadís amich de D. Manuel y lo del cosí de Rosa.

Respecte á la representació, es de justicia consignar que la obra estava ben enseijada, resultant la execució bona individualment y en conjunt, mercès als esforços y al acert de cada actor pera ajustarse al tipo representat.

En diferents passatjes de la obra lo públich aplaudí viva y expontáneament la representació, demanantja al final del primer acte lo nom del autor, que fou anunciat en mitj de nutridíssima salva de aplausos al finalisar la obra, llegint lo senyor Riutort unas décimas en alabansa del malaguanyat escriptor catalá, autor de *L' agulla*, que foren rebudas ab expressivas mostrars de satisfacció.

J. BRÚ SANCLEMENT.

Al Niu Guerrer (*)

¡FILANTROPÍA!

Diversió y filantropía
es lema del Niu Guerrer

Aquet mot en vostre ensenya
s' agermana á *diversió*,
y en honrar tal germanó
aquet «Niu Guerrer» s' empenya.

Un dia Murcia 's queixaba
del infortuni més cruel,
y 'l «Niu Guerrer» ab anhel
als murcians aussiliaba

Un altre dia á Granada
amargaba la dissort,
y ajudá 'l «Niu» al conhort
de la terra infortunada.

Mes endevant, Puigcerócs
alsá clamorosa veu
qu' en lo «Niu» ressoná arreu
per enviarli socós.

Aquí, si reb l' alegría
de la diversió 'l favor,
de la desgracia 'l clamor
acull la filantropía.

Ara la pena més negra
de las desdixas més grans,
té abatuts als habitants
d' Almería y de Consuegra.

Allí, fins los qu' han salvat
la vida d' entre 'ls perills,
se troban pares sens fills,
s' han vist fills en l' horfandat,

(*) Llegida en lo Niu Guerrer la vetlla del 4 del corrent.

ARXIU LIRICH-DRAMÁTICH
DE

BONNIN GERMANS

COPISTERIA DE VERS Y MÚSICA

Se serveix per tot Espanya á preus baratos

arrer del Vidre, 2, quart, Barcelona.

Despatx cada dia, fins á las 10 del vespre.

Polvo de jabon perfumado

— PARA AFEITAR —

— FÁBRICA —

DE RAMON PUIG Y HUMBERT

Calle del Sauco, n.º 1. CANET DE MAR

Paquetes de peso 400 gramos á 1 peseta cada uno y al por mayor 25 por ciento de bonificación.

sense alberch trobantse allí,
sufrint lo mes greu torment,
sense 'l precis aliment,
sense roba per vesti...

Veyent tant fill desolat
la mare pàtria s' endola;
à aquelles comarcas vola
l' angel de la Caritat,
y 'l «Niu Guerrer», que aprecia
lo lema del seu pendó,
fa eclipsar la diversió,
pe 'l mot de Filantropia.

CONRAT ROURE.

BIBLIOGRAFIA

Colecció de cànchics religiosos pe 'l poble, à una, dos y tres veus, ab acompanyament de piano ò orga, per mossen JASCINTO VERDAGUER, música del mestre CÀNDIDO CANDI.

(Acabament)

Mes si 'ls dos mestres s' enlayraren à regions etéreas 'hont sols la bellesa hi té posada, cantant tots dos al unísono l' amor de Maria, lo mestre Candi aplega cuidadosament sas alas de poeta y adorna, no ab flors de l' armonia musical, sino ab la intrincada ciència contrapuntística, l' engranall de perlas que en forma de notes ofereix à Maria.

Es un verdader derrotxament que fa de contrapunt lo mestre Candi en aquesta cansó.

¡Y que 'n sab! Ell de tot treu partit: dóna ab sos coneixements científich-musicals nova forma à la frase; dóna ab sas modulacions atrevidas y originals, altre alcans à la melodia, y fins fa passar mitj desaparebudas certas caygudas que 'ns recordan altres autors.

Si al agafar la ploma pera fer aquest petit estudi bibliogràfic, no haguessem tingut en compte escullir de dintre 'l número de sas cansons la calitat de bellesas que enclouhen, deixant la cantitat, obligats nos veuríam à parlar desde *Lo Noy de la Mare*, qu' es la primera, fins à *Amar ó morir* qu' es la darrera.

Per' aixó hem cregut quedaba ja cumplerta nostra tasca y satisfeta també la curiositat de nostres lectors respecte aquest llibre, ocupantnos tant sols de las cansons més granadas, las més cap d' ala, las que per sas condicions y son mérit responían al tot de la idea que tingueren sos autors.

D' altra manera resultaria aquest un treball interminable y fins pesat, ja que en algunas d'ellas tindriam que reproduhir concepte per concepte, idea per idea y apreciació per apreciació.

Trenta quatre cansons conté aquest volum, y en totas ellas está marcada la personalitat del mestre Candi, deixant evidentas probas de son saber y sa inteligencia.

Algunas n' hi ha que, la vritat, ó res ó poca cosa diuhen, ni en lloch van y à altra idea no responen sino posar en música à determinada lletra que

tant compromet al músich per lo que té d' expressar com per lo curtas qu' han de ser eixa classe de composicions que tot y fent esforços sobrehumans, surt son paper desayrat. Y aixó passa en la tornada de *Las duas banderas*.

En las composicions d' índole popular ó que á aquest titol tendeixin, tenint com tenen aquestas que véurer encomanada sa execució à gent que per un regular no estan al corrent del verdader sentit y valor de la paraula, com tampoch de la interpretació de la idea musical escrita, no es possible surti efecte lo marcadíssim contrast de lo que la lletra diu:

Vull ser de Jesús,
no de Llucifer

La última paranla *Llucifer*, de tant que lo mestre Candi ha volgut antetisarla ab lo nom de Jesús, té 49 probabilitats contra una que caurà sempre en lo ridicol. Aixó vé com per la mà à corroborar nostre acert, al principi exposat; que aquestas cansons curtas, de forma popular y qual la idea del autor, es que tinguin lo sello de las nostras, sols poden versejar sobre las paraulas *Fides Amor*.

Las cansons populars catalanas tenen aquets fonaments que son sólits, fermissims, sobre 'ls quals la musa del poble ha corregat lleujera é inspirada, deixantnos inmortalis modelos de bellesa musical. En cap d' ellas s' hi véu la freda pensa del philosoph, ni las combinacions del calculista: tot es foch, bullici y vida.

S' ha donat en dir que la cansó del *Compte Arnau* es un verdader modelo de música terrorífica acompanyada d' un gran esperit filosófic y que portan sas notas lo remor de las popular salemanyas. No es vritat. En la complerta colecció que de cansons populars d' Alemania publicà la casa Peters de Leipzig, no n' hi havem trobat ni un aque 'nsfés recordar la bellíssima é inspirada melodia del *Compte Arnau*. Aixó vol dir que no es vritat lo de la semblansa.

D' altra part, tampoch es cert que tinguin sas notas la facultat de posar l' ànim revolt y de negrura la intiligencia. *Lo Compte Arnau*, (parlem de la música) es, sens cap classe de dupte, de las méllors que tenim, per representar de una manera fiel y exacta y ab quatre notes lo verdader tipo del antich català.

Pocas paraulas, molts fets: Aixó es la música del *Compte Arnau*. Contadas son las notas que integran aquesta tonada; pero estem segurs, segurissims, fóren ellas dictadas per l' amor y posadas al pentàgrama per la delicada mà del amor maternal. Desenganyis lo mestre Candi: quant vulgui fer música catalana busqui primer la lletra que ho permeti y pugui ferse la completa unió de aquets dos tant afins elements. De lo contrari li succehirá lo que deixem dit sempre que vulgui tractar en composicions de la índole de las que 'ns ocupan, de la vida y la mort, del cel y la terra, de Jesús y Llucifer.

Per eix motiu nos havem entusiasmat de la manera que nostres lectors han vist en aquellas que tant poeta com músich ensalsan la bellesa y virtuts de Maria proclamantla Reyna dels cels y terra. No deixarem passar ara la ocasió de fer notar qu' en

LA GRAN EXPOSICIÓN

poema festiu en XXV cants y escrit en varietat de metros per

* JOHN MOLAS Y CASAS *

Un tomo de 270 planas ilustrat ab 210 dibuixos y grabats de R. MIRÓ FOLGUERA
3.ª edició.—Preu, 5 pessetas.—Se ven en las librerías y en la Admintració de la Galeria Molas y Casas,
Hospital, 12 y 14, 2.º—BARCELONA

algunes resulta la accentuació tant desconeguda, que paraules hi ha que, 'sent esdrújulas, resultan llanas y aquestas agudas per l'accentuació rítmica de la melodia que las acompanya.

Aixó es defecte del poeta que al fer sa obra no té en compte que una mateixa música té que anar en una strofa y en totes. Y mossen Verdaguer lo té aquest defecte bastant arrelat. Aixó passa en *Lo sant Rosari*, strofa 8.ª: lo *dimoni* es per la música *dimoni*, y torna se transforma en *tornà*. Aquestas son las que de moment recordem, que d'altras n'hi ha en lo restant del llibre.

Las condicions materials de la publicació, quasi, quasi, lo *peor es meneallo*: no hem vist llibre més desgraciat. Sembla que la música, 'sent la part principal y la de més importancia, (no s'ofengui mossen Jacinto!) fassi nostra ó l'hagin inclòs en lo llibre quant aquest ja estava ultimat y apunt de posarlo á la venda. Dihem aixó perque ni estan compaginadas ni consta en l'Índice quinas son las que música tenen. Aixís es que per trovar una cansó, se té que buscar full per full, perdent temps y paciencia.

Pero anem á acabar.

Respecte al treball de mossen Verdaguer, no tenim res més que dir sino en totes se vén la imaginació mística de son autor, acompanyant sos cants ab reflays de rossinyols y ab buchs de mel de romani.

Lo felicitem de tot cor.

També al músich debem felicitarlo, ja que no ha deixat ni per un moment de demostrarnos sa privilegiada inteligencia y son caudal inmens de coneixements científich-musicals. A tots dos, donchs, felicitem de veritat per lo molt que, cantant aquestas, s'estimarán las cansons populars catalanas.

La obra dels mestres Verdaguer y Candi mereix l'aplauso de tots los verdaders catalanistas, y aplausos y enhorabonas dels que per la música de nostra terra deixem tota la demés.

¡Grata, donchs, sia á Dèu la obra dels mestres Verdaguer y Candi!

ARMANDO DE LA FLORIDA.

REPERTORI DE FORA

Madrid 9 Octubre.

S'ha inaugurat la temporada d'ivern en los teatros d'aquesta coronada vila del ós y del arbós. Los que han obert sas portas, son los de la Comedia, la Princesa y Lara, (teatros ahont se rendeix cult á Talia) y la Sarsuela, Apolo, Eslava y l'Alhambra, que son teatros lírichs, donant tots, —esceptuant la Sarsuela —funcions per horas. Tots al obrir la temporada han promés, com sempre, molta variació d'espectacles y molta varietat d'obras.

La novetat del teatro de la Comedio ha sigut aquest any l'unió dels dos mestres Mario y Vico, lo que permet un repertori inusitat en lo esmentat teatro. Ara veurem la comedia de costums alternant ab la dramática d'Echegaray, ó méllor dit, lo teatro *Español* fusionat ab lo de la *Comedia*, desvaneix-

xentse las esperansas de que l'antich corral de la Pacheca arribi á obrirse per ara, ja perque no hi ha actors, ja perque en assumptos administratius s'han remogut cosas de molt bulto entre l'Municipi y un conegut empresari.

L'obertura del teatro de la Comedia, que's féu ab l'obra de Rodriguez Rubi *La Escala de la vida*, ja fòu criticada de desacertada elecció per alguns periodistas madrilenys, elegant que la tal obra es una antigalla passada de moda y plena de *ripios*. Aixís profanan aquets crítics á la moderna lo nom de tant aventatjat poeta, admirat mil vegadas per nostre compatrici l'eminent y rigorós crítics l'mallaguanyat D. Pau Piferrer.

Molt podriam dir, si voliam entrar en digressions, sobre 'l valor de las obras de l'època de Rubi comparat ab lo d'aquestas obras *industrials* qu'ara s'estilan y son tant més aplaudidas com mes lluny d'ellas s'troban l'art, lo bon gust, la moral y 'l sentit comú..... Mes, deixant per quant vingan ben bé á tòm aquestas consideracions, confessem estar d'acort ab los que, empleant sa crítica sobre un altre ordre de cosas, han dit que en la companyia de'n Mario no hi veuen mes que dos galans sols, dugus grans figuras rodejadas de nanos. Aquest defecte es molt antich y molt conegut en lo teatro. L'públic ja ha traduït aquest desequilibri de la companyia per una economia mal entesa del empresari, al véurer eliminats á actors cómichs com Ramon Rossell, galans joves com Sanchez de León y caràcterístics com la senyora Guerra, suplerts per entitats desconegudas y de mes baixa talla. No va 'l públic al teatro sols per contemplar á una eminencia, sino que exigeix un conjunt de companyia capás de secundarla.

Esperaba per completar aquestas notas l'obertura del teatro de la Princesa, ahont una companyia dramática capitanejada per la Tubau y dirijida per Ceferino Palencia, nos prometé un repertori d'obras exóticas importadas de la vehina nació, repertori escullit de Dumas y Sardou ahont la protagonista sempre es la dama.

Ahir dijous va inaugurar la temporada ab lo drama de Sardou *Odette*. Es un arreglo espanyol per Pina y Dominguez, reduït á tres actes ahont hi han quedat solsament los personatjes mes necessaris. Aquest drama, basat ab l'adulteri, ja nos lo havia donat á conèixer la companyia de la Duse.

L'execució fòu bona. La senyora Tubau á gran altura.

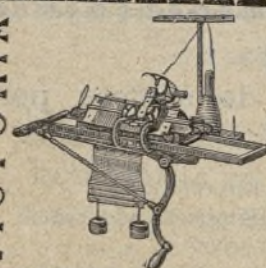
Lo teatro plé de gom á gom y la calor que's deixaba sentir en la sala, ab tot y s'er tan forta, no lográ véncer la fredor del públic. Es obra de poca vida, y sinó, lo temps ho dirá.—A. B.

Mollet del Vallès, 10 Octubre.

La companyia del Sr. Tressols s'ha despedit á la francesa. Havia anunciat per'avuy com á darrer de temporada *nada menos* que *Los amantes de Teruel*; pero 'ns los quedá á deure, perque després va tenir á bé comprométers també per'avuy á Caldas.

Desde ma última, ha posat en escena á Mollet, *La Mariposa*, *Gent de barri*, *Ensenyar al que no sabe*, *Un bateig á cops de puny*, *La pena de mort* y *A la*

VICTORIA

¡VICTORIA!

Es la máquina mes perfeccionada y la que proporciona la millor manera de guanyarse la vida á casa. S'hi fan mitjas, calcetins, camisetes, y demés géneros de punt. Preus reduïts y ensenyansa gratis. Pera tota classe de datos, dirijirse al operari constructor

N. AGUSTI MANYOSA

Archs de Junqueras, 4, 1.er

CONCORDIA

prevenció. En aquesta població deixa molt bons recorts de la temporada, y més hauria sigut aixís si no hagués faltat a la promesa.

Avuy comensa una temporada de sarsuela.—O.

Vilafranca, 14 Octubre.

Quatre paraulas, senyor director, pera donar compte en lo número de demà, del resultat y éxit de la funció donada en lo Principal, pera recaudar fondos ab que aumentar la suscripció a favor de Almeria y de Consuegra.

Lo resultat va ser bó, porque arriba casi á 700 pessetas: la execució de las obras va meréixer aplausos, especialment la de *La mitja taronja*, encomendada á las senyoras Llorente, Pallardó y Castillo y á varios aficionados que tenen dots de bons actors y que van lluhirlas en la interpretació dels personatjes de la típica y xamosa obra del Sr. Arnau.

Si hagués de detallar lo desempenyo de *La capilla de Lanuza*, hauria de prodigar censuras mes que aplausos, fent solament arribar ma complacencia al encarregat de la part del Mártir d'Aragó, que es l'únic que 's va portar bè de veras.

Pero com crech que l'acert en fer lo programa ab un' obra castellana y un' altra catalana, es digne d'alabansa per no demostrar exclussivisme en una funció benéfica, tributo mon aplauso á tots, en gracia del esforç que feren oferintse á treballar en castellá quant mellor representan en la llengua catalana.—E. Pi.

L' Àngel de la Caritat *

Brilla allà en la matinada
astre de resplendor viu,
com si de part argentada
'ns portés enmirallada
llum de son palau nadiu.
Estrella es vertiginosa
que 's llensa ja vers Ponent
quant del Sol la llum hermosa,
com flamarada vistosa
sos raigs llensa desd' Orient.
¡Tot reviu! dolsa esperança
qu' enmantella nostre cor,
á mida que 'l jorn avansa,
ben clar diu ab sa bonansa
qu' un bell dia es un tresor.
Pero ¡ay! L'enveja demnada,
com serp de baba vrinosa
que s' arrastra enjogassada
pe'l restoll mes condemnada
qu' infern plé de lava fòsa,
ne volgué ab sa grapa fèra
turbá aquella dolsa pau,
com famolenca pantera

(*) Poesía llegida en lo Niu Guerrer la vetlla del 4 d' Octubre y en lo Circul de la Esquerra del Ensanxe la del 10, en las funciones á benefici dels desgraciats de Consuegra y Almeria.

que destrossar sols espera
la presa dintre son cau.
Y estenent ample mantell
negre y fosc com fill de la ira,
va entristir un jorn tan bell
núvols fent juntá en tropell,
qu' així al Sol ja ningú mira.
Núvols que portan lo llamp
al toparse en sa negruria
y que desolan lo camp
portant desdixas y fam
quant son de tempesta furia
Negror, tristor dominaba
per tot, que feya condol
y qu' alegría apartaba
de tothom á qui ans ne daba
la hermosa claror del Sol.
Aixís ja finaba 'l día
y anaba á entrarne la nit;
lo Mòn descansar volia,
quant l'enveja, que's fonía,
deslligá 'l mal esperit.
De repent, per tot se veyan
per l' espay zitzaguejant,
llamps qu' ab llum de dól sonreyan,
bocas d' aigua que 's desfeyan,
furias mil d' infern bramant,
mars que lleansan las onadas
rebotentlas pe 'l sorral,
náufrechs que beuhen glopadas,
vents forjats d' iras juntadas
fillas de fúria infernal.
Desolació ab que s' atrapan
—en tremenda inundació—
ays que forts del cor s' escapan,
y sechs trons que als llamps no tapan
dant senyals de asolació;
¡tot en conjunt demostraba
la destrucció mes complerta
y semblar pronosticaba
qu' engolirs' potsé esperaba
la comarca un cop deserta....!

Calma per fi la tempesta,
y no per plany de pietat,
si com guerrer qu' en la festa
del carcaix lleansant l' aresta,
aresta no li ha quedat.
Se senten ays que engunían
sens saber ningú allà hont son:
mares que sobrevivían.
y nins nats que 's condolían
ja d' haver vingut al món.
Per fi 'l nou día vingué
y ab ell la llum va brillá,
deixant apreciar prou bé
que tot desaparegué
á las grapas d' un titá.

Dos germanas estimadas,
puras com purs angelets,
ne restaban soterradas:
runas eran sas teuladas;
sos edificis, desfets.
Son Consuegra y Almeria
las qu' aixís van sucumbir
entre horrors y entre agonía,

CÁPSULAS MORRUOL TÓNICH RECONSTITUYENTS

DEL DOCTOR PARELLADA *

compuestas de Morruhol (principi actiu del oli de fetge de bacallá)

PEPTONAT DE FERRO é HIPOFOSFITOS DE CALS Y SOSA

La gran popularitat que en poch temps han lograt las Cápsulas del Dr. Parellada y l'ús constant que 'n fan los metjes, son lo millor testimoni d'aquet remey eficaç y conegut ja en tot Espanya.

LAS CÁPSULAS TÓNICH RECONSTITUYENTS

s' administran ab éxit en las clinicas de la Casa de Misericordia, Casa de Caritat y en los hospitales de Santa Creu y del Sagrat Cor, ahont han substituit ab ventatja al oli de bacallá, de tant difícil y repugnante administració.
Preu de la capsa de 40 cápsuas, pessetas 2'50. Venta al en grós, farmacia d' Eseribá (Fernando VII): á la menuda, en totas las farmacias

¡que al deixar la llum del día
molts no han vist l'altra surtir!
¡Tot desert, cases destruidas,
rius que baixan desfrenats,
munts de carns mitj consumidas
de sers que perden sas vidas,
quedan ja desfigurats!
Marits que sobreviuen
—desafiant los perills,—
buscan qui esposas los hi eran:
mares, que endursen veieren,
plorant bojas, als seus fills...
fills, que als parents ja no miran:
mullers buscant ab anhel:
orfes, que tot ho regiran:
sers qu' en l'agonia espiran....
criaturas, jàngels del cel!
Lo fill que á son pare trova,
en mitj del llot, ja pudrit:
la mare, qu' ab afany proba,
si d' un munt de runas roba
son fill fret que l' ha esfarehit.
Aquell que morta á l'esposa
que fou sa cara la meytat,
contempla ab pena horrorosa;
l'altre que, boig, fins ni gosa
tocá al ser mes estimat.
Ulls que miran y re diuen;
llabis mil y tots tancats;
cors fent pena, puig no viuen;
caras, que sembla reviuhen;
llagrimalls abrillantats....
¡Tot quiet y trist se mira,
tot se mira ja arrasat:
lo qui es viu, la mort regira,
y un quadro tant sols s'ovira,
recort trist de lo passat!—

¡Ah! Consuegra y Almería,
vetlleu pe 'ls fills qu' han quedat,
que la nova ja fa via
y vostra veu d'agonia
escolta la Caritat.
Alenteu, no us desampari
lo poch valor que us restá:
fins á Cristo, al 'ná al Calvari
y ell mateix la creu pujarhi,
l'esperansa 'l va alentá.
Alenteu, que altrás jermanas
vostre plany sentint están:
las provincias castellanás,
y també las catalanas
la seva almoyna us durán
¡Oh, si! Catalunya, unida
també als clams de vostra veu,
ab sa pietat sense mida
vé á socórreus desseguida
com prompte véurer podreu.
Si 'l plany es de terra llunya,
sorda may ma pátria ha estat
y may d'ella 'l bè s'allunya,
qu' es la nostra Catalunya
l' Àngel de la Caritat.

ENRICH MOLINA.

REUNIONS PARTICULARS

CLARIS.—Diumenge á la tarde en aquesta numerosa Societat se doná funció ab las pessas *Echar la llave y La llave de la gaveta* (tot van ser claus) quin desempenyo signé bó confiat á las Sras. Matilde y Masden y als Srs. Puiggener, Boada. Arrufat y Bové (S.) que estigué molt acertat en son treball.

Pera diumenge próxim se preparan las pessas catalanas *Un beneyt del cabás y Ensenyansa superior*.

CUPIDO.—Ab tot y la nit plujosa que fèu diumenge, se vegé aquesta Societat molt ben correguda, en la funció de benefici que s'hi doná y quins fondos se destinaban para celebrar ab lluhiment lo seu segon aniversari que tindrà lloch lo primer de Novembre próxim.

Se posá en escena lo drama *Un manresá de l'any vuyt*, baix la direcció de D. Jaume Virgili, secundantlo en lo desempenyo, que signé ajustat, la Srta. Virgili y 'ls Srs. Gimenez, Salomon, Ollé, Mas, Lloberas, Castellá, Campalau, Pamper y distingintshi especialment lo Sr. Cosmo que signé saludat ab aplausos al presentar-se en escena, proba de simpatia ben merescuda, pues diu bé sense exajerar é interpretant discretament lo personatge.

Se posá després la pessa *La sala de rebre* y terminá tant escullida funció ab un lluhit ball de Societat.—J. XIMENO.

LA CATALANA.—Lo diumenge passat tingué lloch en l'espai local d'aquesta societat coral (arch de S. Silvestre) una escullida funció, figurant en lo programa las obretas *I Comici tronati é I Feroci romani*, desempenyadas ab bastant acert per la senyora Ferrer y 'ls Srs. March, Marin, Mari y Juliá la primera, y per la propia Sra. Ferrer y senyors Rius (D. Adolfo) y Marin la segona.

Tant los uns com los altres, lo propi que lo distingit pianista Sr. Oliveras, obtingueren unánims aplausos de la nombrosa concurrencia que omplia la sala. Acabá la vetllada ab un lluhit ball de societat.

No podem menos que animar á la Junta directiva de aquesta societat que, com son títol indica, es verament catalana.—A. P.

CIRCUL DE LA ESQUERRA DEL ENSANCHE.—Aquesta distingida societat doná l'últim dissapte una gran vetllada á benefici de las víctimas de la inundacions, y al efecte, numerosos estandarts guarnían l'interior del local, comensant desde l'entrada ahont hi vegérem una fúnebre dedicatória á Consuegra, Almería y Puigercós; y á fora 'l carrer s'hi feren iluminacions que duraren fins que terminá tant esplendorosa festa.

Ab tants atractius ¿qui no hi havia d'acudir, majorment al saberse qu'hi pendria part, junt ab reputats artistas, la banda municipal?

No cal dir que l'espaió saló se omplí com pocas vegadas se ha vist.

Lo programa era tant espléndit com variat.

La *ouverture* estigué á càrrech de l'esmentada

ESPAY PER' ANUNCIS

banda dirigida pe'l Sr. Rodoreda; y tant en las dugas pessas que tocà á fora 'l carrer, com en las qu' executá en los intermedis, se fèu aplaudir de bó y mellor.

En la part instrumental del concert, hi vegérem á las senyoras Sellés, Marsili y Miró y als Srs. Baratta y Puig, que, indistintament acompanyaren al piano á las tiples Sras. Martinez y Gay y finalment á la Srta. Huguet que fòu aplaudidíssima, com també als Srs. Borgioli, Sotorra, Canibell, Gonzalez, Casanovas y Thós.

Ademés, lo Sr. Salvatori executá, acompanyat al piano pe'l Sr. Rodoreda, unas difícils variacions de clarinet, essent també molt aplaudit.

Y la part literaria fòu amenisada per la nena Srta. Periu que declamá molt bé una poesia de 'n Ribot y Serra. Después lo Sr. Garcia llegí la poesia de 'n Prieto *L' angel de la mort*, dedicada al entusiasta catalanista D. Manel Verdú Puiggener, y á petició de varios socios, la tant coneguda com bonica balada de Frederich Soler, titulada *La pubilla*. Lo senyor Mercader ne va llegir unadel senyor Molina, y 'l Sr. Fracheta un' altra de la seva cullita alusiva al acte, lo mateix que 'l Sr. Feliu Ferrando (*Gestus II*), essent tots coronats ab grans aplausos.

Tant simpática festa sembla que doná 'l resultat qu'era de desitjar, haventse recullit una suma bastant important.

Ja eran tres quarts de tres de la matinada quant ne surtiám.—A. RIUS.

COLABORACIÓ ADMESA

Quatre petons.

Lo primer fòu flamerada,
lo segon brasa á lo viu,
lo tercer va ser caliu,
y l' quart fòu... cendra glassada.

Cantars.

Il·lusió sense esperansa
y una rosa sense olor
es lo mateix que diguéssim
una dona sense dot.

Tens uns ulls qu' esclatan foch,
tens una boca qu' encisa,
tens uns peus encantadors.....
y al mitj del nas una piga.

Quant tingui d' aná á cassera
me n' vindré dintre l' teu cap,
perque sento di á ta mare
que hi tens, nina, molts pardals.

MAYET.

Epigramas.

¿Cóm te dius?—Me dich Comellas.
—¿Cóm has dit? *¿Com ellas?*—Sí.
—Donchs si no 'm dius lo nom d' *ellas*,
no sabré pas com te dius.

¿Perqué dius qu' es llarch D. March,
'sent com és curt d' estatura?
—Com que passa y no s' atura,
no es sòls llarch, *passa de llarch*.

J. F. GAVIRES

SALÓ DE DESCANS

Per no retirar originals d' oportunitat, donem avuy número de 10 planas, aplassant la publicació de las cubertas de *Lo castell y la masia*.

Tenim preparat per folletí, un monólech que molts lectors l' esperan.

*** Aquest ivern no 's presenta gaire bè per la majoria dels actors. Estem ja á Octubre y son molts qu' encara no saben ahont treballarán, y gran número dels que están compromesos van sense estar escripturats y si *à partit*, com se diu vulgarment.

Ja seria hora, en vista d' aquest fet que temps há 's veu venir, que nostres artistes dramàtics mirassin pe 'l seu pervindre y tractessin de remediar en lo possible lo malestar que 'ls perjudica y que tè trassas d' augmentar si ellis s' adorman.

Alguna idea que no va faltar qui intentés plan-tejar, no s' ha portat á efecte.

Nosaltres, per' contribuir á que obtinga ventatjas la classe d' actors, estem disposats á apoyar en nostras columnas tot lo que puga redundar en bè de la mateixa.

*** La companyia del senyor Miquel ha comen-sat ja la temporada en lo teatro de «La Unión Li-beral» de Granollers.

*** La companyia dramática espanyola que di-rigeix lo primer actor D. Lluís Santigosa, després d' haver treballat ab aplauso en las primeras ciu-tats de Puerto Rico y mes tart en La Guayra (Ve-nezuela), se troba avuy en Ciudad Bolívar sobre lo riu Orinoco. essent extraordinariament aplaudida y omplintse 'l teatro totas las nits de funció. Pe 'l Novembre y Desembre tè ja la empresa contractat lo teatro de Caracas, y de allí pensan passar á Ma-racaybo y luego á Bogotá. Honra y profit los de-sitjem, y un felis regrés á la patria.

*** Lo senyor Sanchez Torres ha publicat un folleto titolat *Manciuelli y la Sociedad de Conciertos en Barcelona*, en lo que s' ocupa ab detenció dels concerts donats fa poch en lo teatro del Tívoli. Es un llibre que mereix ser llegit, especialment pe 'ls que son entusiastas aficionats á la música.

*** Los primers galans D. Ricardo Simó y don Rafael del Castillo estarán al frente de la companyia organizada pera 'l teatro Principal de Sabadell, des-de 'l dia 25 del corrent. Formarán part d' ella las senyoras Raso, Sánchez é Isasa, las senyoretas Cas-tillo, Simó y Martínez, y, ademés dels directors, los actors senyors Serrallara, Asperó, Casals, Romeu, Quero, Raso y Sánchez.

ESPAY PER' ANUNCIS

* * Tenim entès que està en curs l' expedient pera donar la creu de Beneficència a don Anton Espinosa, com a premi de fets humanitaris que honran molt a dit senyor. Segons una carta qu' hem llegit, lo Consell d' Estat lo despatxará prompte ab nota favorable.

* * D. Xavier de Benavent ha tingut la galanteria d' enviarnos lo primer número del *Boletín oficial del Consejo provincial de los Caballeros hospitalarios de S. Juan Bautista*, publicació que dit senyor administra y quals productos serán destinats a actes benéfichs, propis de la referida institució.

Li tornem lo saludo que fa a la premsa, li desitjem prosperitat y li correspondrem gustosos ab lo cambi.

* * Lo director del Col·legi Fontiguell va organisar dissapte passat una extraordinaria funció teatral en lo local de la societat Campmany, (carrer de Rosselló), destinant lo prodcto a favor de las victimas de Consuegra. Almería y Puigercós.

El sueño del malvado y *E. H.* van ser las produccions triadas, fentshi aplaudir molt y ab justicia lo intelligent actor y mestre don Carlos Vilar en lo drama, per la maestria ab que va fer lo protagonista, y l' actor cómic que va dirigir la pessa.

També hi va haver concert que va amenisar en gran manera l' espectacle.

Rebi don Jaume Fontiguell nostra felicitació per sa filantrópica obra, com la va rébrer ja de la lluhida concurrencia l' vespre de la funció.

* * Los diaris de Palma de Mallorca elogian la companyia de sarsuela que treballa en lo Circo Balear, en la que figura com a mestre concertador lo senyor don Joaquim Valdealde.

* * Algún periódich ha dit que 's farà en lo teatro Calvo-Vico la funció que en son dia s' organisarà pera estrenar las obras premiadas en lo Certamen teatral catalanista que tenim anunciat y del qual va ocupantse la premsa tota.

Hem de manifestar que no es cert, y que l' espectacle, quant siga hora de ferlo, tindrà lloch en un dels principals teatros d' aquesta ciutat. Pero aixó, ni quins artistes hi treballarán, no 's pot resódrer fins que se sàpiga quinas serán las produccions, perquè tractem de buscar apropósit lo personal que exigeixi la índole de la producció, a fi de de que tot contribuïx a que l' estreno siga un acte notable y d' importancia que redundi en bè del art y dels poetes premiats.

* * En Novetats anuncian una obra catalana que 's titula *Rey absolut*, y en Romea tractan de estrenar aviat *Lo nuri* del senyor Feliu y Codina y la pessa *Mátalas callandu!*

* * Los aplaudits artistes que desempenyan lo drama *L' agulla* son: donya Pilar Clemente, donya Agna Monner, don Pere Riutort, don Enrich Borrás, don Jaume Capdevila, don Iscle Soler, don Jaume Martí, don Modest Santolaria y don Francisco Bals.

* * Varios joves catalans y notables artistes que cultivan las Bellas Arts, han llogat un pis en lo carrer de las Molas, ab l' objecte de instalharhi un Centro amistós de recreo, que titularán «La casa payral». Actualment s' ocupan en transformar las dependencias, fent que tingan parecut ab las dels antichs casals de nostres avis.

Es un pensament original, que agradarà a tot-hom que visiti l' nou local próxim a inaugurarse.

* * L' aplaudit actor de caràcter don Joseph Guardia ha suferit la inmensa desgracia de véurer morir a un seu fill de 16 anys, víctima de curta y tremenda malaltia. L' acompanyem en lo sentiment, com a sa atribulada esposa.

* * Ha regressat ja la companyia catalana del teatro de Vich.

* * Agraphim al senyor Alsina y Clos la deferencia de remétrens un exemplar del monólech *Muerta-viva* de que es autor. Es una obreta senzilla y delicada, propia per lluhir son talent qualsevol actriu de mèrit.

* * Sembla que 's tornarà a obrir aviat lo teatro Calvo-Vico.

* * En el pilar y en la cruz va proporcionar diumenge bona entrada al teatro del «Fomento Protector» de Gracia, y molts aplausos als executants, especialment al senyor Llonch y a la dama senyora Puchol.

* * La reputada artista senyoreta Huguet ha firmat ventajosa escriptura pera l' teatro Principal de Caracas. També hi anirà l' tenor Sr. Bertran.

* * Lo intelligent representant don Enrich Casas ha organizat pera l' teatro Fortuny de Reus, una companyia de sarsuela, en la que hi ha l' expert mestre català don Joan Rius, la característica donya Milagros Torres, la senyoreta Celia Rius y l' conegut tenor cómic senyor Garro, tots aplaudits molts cops en Barcelona.

CAVILACIONS

XARADA.

Nota musical primera,
un poble es ters ab segona,
y es lo total sens quimera,
lector, un nom de persona.

J. M. FELIU.

TRINCA-CLOSCAS.

ANA, ELENA, QUIMA, TANO, GOTS.
Formar ab aquestas lletres lo titol de un drama castellà.
ESPANTA BOLITS.

ENDEVINALLA.

Del bell mitj del cel no 'm moch:
no sòch nuvol ni sò estrella,
lluna, sol, llamp, ni centella.
Endevina lo que sòch.

RUCH NAFRAT.

Han enviat solucions a las cavilacions del número 49, los que n' havían remés ja a las del 48, menos Enrich Mestres y Artur Casademuat, y además han enviat las dels dos números los Srs. Miquelet (N.º 543) y Gordinfloy (345).

Correspondencia particular

Ruch Nafra: no 'ns agrada.—Joseph Sabater: sentim no complàurel: pero 'ns va bè. Envihi un altre treball.—Francisco Pascual (Sabadell). J. Payá (Mollet). J. Balaguer (Villanova): rebút l'import.—F. Marull (Palamós): la Galería no 'ns havia donat nota: quedarà complascut.—Q. A. de Pala: ¿que'n tè, que 's crema?—B. Ferrer de Brost: vosté sembla que ha ressucitat, porque ja l' crèyam mort.

Tipografía Susany y Compañía Muntaner 36.—Teléfono 873

ESPAY PER' ANUNCIS